

Ministerstwo Sprawiedliwości

Sekretarz Stanu
Arkadiusz Myrcha

BK-VII.0520.220.2025
Warszawa, 23 lipca 2025 r.

Pan

Szymon Hołownia

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w związku z interpelacją nr 9948 Pana Posła Marcina Józefaciuka w sprawie *równouprawnienia i dowartościowania ojcostwa w polityce rodzinnej państwa*, którą Ministrowi Sprawiedliwości przekazał Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, uprzejmie przedstawiam odpowiedź pozostającą w zakresie właściwości Ministra Sprawiedliwości.

Ad 4

W latach 2023-2024 badania z tego obszaru, zwłaszcza w zakresie problematyki sytuacji dziecka po rozwodzie, przeprowadził Instytut Wymiaru Sprawiedliwości (podległy Ministerstwu Sprawiedliwości):

- „Plan wychowawczy rodziców - analiza prawno porównawcza”:

https://iws.gov.pl/wp-content/uploads/2025/02/2024_PrawoR_K_Kaminska_Plan_wychowawczy_rodzicow_-_analiza_prawnoporownawcza.pdf

- „Wykonywanie orzeczeń w sprawach dotyczących kontaktów z dzieckiem”

https://iws.gov.pl/wp-content/uploads/2025/04/2025_PrawoR_D_Wybranczyk_Wykonywanie-orzeczen-w-sprawach-dotyczacych-kontaktow-z-dzieckiem.pdf

W tym roku w Instytucie Wymiaru Sprawiedliwości są prowadzone następujące badania:

- „Oskarżenie rodzica o przemoc w sprawach dotyczących władzy rodzicielskiej i kontaktów”
- „Wykonywanie orzeczeń o obecności kuratora sądowego przy kontaktach rodzica z dzieckiem”.

Z kolei w 2022 roku zostały przez Instytut Wymiaru Sprawiedliwości zrealizowane następujące badania:

- „Ustalenie dobra dziecka jako przesłanki ograniczenia kontaktów z dzieckiem w praktyce sądów rodzinnych”

https://iws.gov.pl/wp-content/uploads/2023/04/IWS_Holewinska-Lapinska-

[E. Ustalenie-dobra-dziecka-jako-przeslanki-ograniczenia-kontaktow-z-dzieckiem-w-praktyce-sadow.pdf](https://iws.gov.pl/wp-content/uploads/2023/04/IWS_Holewinska-Lapinska-E_Ustalenie-dobra-dziecka-jako-przeslanki-ograniczenia-kontaktow-z-dzieckiem-w-praktyce-sadow.pdf)

- „Wykonywanie władzy rodzicielskiej przez rozwiedzionych rodziców”

https://iws.gov.pl/wp-content/uploads/2023/01/IWS_Kotas-Turoboyska-

[S. Wykonywanie-wladzy-rodzicielskiej-przez-rozwiedzionych-rodzicow.pdf](https://iws.gov.pl/wp-content/uploads/2023/01/IWS_Kotas-Turoboyska-S_Wykonywanie-wladzy-rodzicielskiej-przez-rozwiedzionych-rodzicow.pdf)

- „Plan wychowawczy - studium porównawcze”

[https://iws.gov.pl/wp-content/uploads/2023/07/IWS_Lukasiewicz-R. Plan-](https://iws.gov.pl/wp-content/uploads/2023/07/IWS_Lukasiewicz-R._Plan-)

[wychowawczy-studium-porownawcze.pdf](https://iws.gov.pl/wp-content/uploads/2023/07/IWS_Lukasiewicz-R._Plan-wychowawczy-studium-porownawcze.pdf)

Wiemy, że istnieją sytuacje, w których jeden z rodziców celowo izoluje dziecko od drugiego rodzica. Może to powodować zagrożenie dla dobra dziecka. Dlatego pracujemy nad zmianami prawa. Celem prac jest zapewnienie większej efektywności postępowań sądowych o wykonywanie kontaktów z dzieckiem i o odebranie osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej pod opieką, w tym także prowadzonych na podstawie Konwencji haskiej dotyczącej cywilnych aspektów uprowadzenia dziecka za granicę oraz zagwarantowanie respektowania autonomicznej woli dziecka.

W szczególności rozważana jest zmiana nakazu zapłaty sumy pieniężnej płaconej na rzecz uprawnionego rodzica na sankcję w postaci grzywny, która byłaby płacona na rzecz Skarbu Państwa. O takim zagrożeniu nakazaniem zapłaty grzywny sąd będzie zobowiązany orzec

każdorzazowo, już na etapie ustalania kontaktów rodzica z dzieckiem albo zmieniając orzeczenie o kontaktach, nie tylko, gdy wydaje orzeczenie merytoryczne, ale także zatwierdzając ugodę zawartą przed mediatorem albo umarzając postępowanie wobec zawartej ugody przed sądem. Projekt przewiduje także wprowadzenie karalności: niewykonywania orzeczenia sądowego o odebraniu dziecka, ukrywania lub pomagania w ukrywaniu dziecka, uporczywym uchylaniu się od realizacji orzeczenia sądowego lub ugody w przedmiocie kontaktów z dzieckiem przez dodanie odpowiednich przepisów do Kodeksu wykroczeń. Działająca przy Ministrze Sprawiedliwości Komisja Kodyfikacyjna Prawa Rodzinnego w opinii z 10 stycznia 2025 roku pozytywnie oceniła tę propozycję. Komisja przygotowała też założenia ogólnej reformy przepisów wykonawczych w sprawach rodzinnych i opiekuńczych. Zaproponowano karalność (jako przestępstwa) niewykonywania wydanego przez sąd opiekuńczy orzeczenia albo ugody zawartej przed sądem albo ugody zawartej przed mediatorem, po jej zatwierdzeniu przez sąd. Karą byłyby grzywna, kara ograniczenia wolności albo kara pozbawienia wolności do lat 2. Z projektem Komisji można się zapoznać na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości:

<https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/zalozenia-reformy-dotyczacej-przepisow-postepowania-wykonawczego-w-sprawach-rodzinnych-i-opiekunczych>

Do końca lipca 2025 roku planujemy ustalić ostateczną wersję projektu.

Ad 5 i 10

Ustawą z dnia 25 czerwca 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz ustawy – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2015 r. poz. 1062) zostały znowelizowane art. 58 i 107 k.r.o. oraz art. 509, 581¹, 598²² i 756² k.p.c. Nowelizacją tą nadano priorytetowe znaczenie takiemu rozstrzygnięciu, w którym sąd, orzekając o rozwodzie (separacji) albo wydając orzeczenie opiekuńcze w przypadku rozłączenia rodziców, będzie pozostawiał władzę rodzicielską obojgu rodzicom i to nawet wówczas, gdy nie przedłożą oni pisemnego porozumienia co do sposobu wykonywania tej władzy.

Zgodnie z przepisami art. 58 i 107 k.r.o. w pierwszej kolejności to sami rodzice powinni decydować o sposobie wykonywania władzy rodzicielskiej i utrzymywaniu kontaktów z dzieckiem po rozwodzie (separacji) lub na wypadek rozłączenia. Z kolei nawet przy braku porozumienia, mając na względzie naturalne prawo dziecka do wychowania przez oboje rodziców, sąd rozstrzygnie o sposobie wspólnego wykonywania przez nich tej władzy.

W konsekwencji takich rozstrzygnięć dziecko będzie mogło mieszkać na przemian u każdego z rodziców w okresach wskazanych w orzeczeniu. Dopiero gdy przemawiać będzie za tym dobro dziecka, sąd będzie mógł powierzyć wykonywanie władzy rodzicielskiej jednemu z rodziców, ograniczając władzę rodzicielską drugiego do określonych obowiązków i uprawnień w stosunku do osoby dziecka.

Faktycznie, nie wszystkie sądy korzystają z możliwości orzeczenia pieczy naprzemiennej (współdzielonej, równoważnej). Niektóre z tych sądów, które jednak orzekają taką pieczę, czynią to w formie orzeczenia o szerokich kontaktach, inne w formie orzeczenia o władzy rodzicielskiej. Po części wynika to z braku uregulowania i zdefiniowania tej formy sprawowania władzy rodzicielskiej w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym czy w innych aktach prawnych.

Podjęjemy działania legislacyjne, które mają zmienić ten stan rzeczy. Na stronie internetowej Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Rodzinnego, powołanej przy Ministrze Sprawiedliwości 4 czerwca 2024 roku, może Pan Poseł znaleźć stanowiska Komisji, jak również listę zespołów problemowych, powołanych w jej ramach. Jednym z tych zespołów jest powołany 17 grudnia 2024 roku Zespół problemowy do spraw pieczy współdzielonej, którego zadaniem jest analiza aktualnego stanu prawnego w zakresie przepisów o władzy rodzicielskiej oraz przedstawienie propozycji dotyczących wprowadzenia unormowań regulujących pieczę współdzieloną. Zdefiniowanie tego sposobu sprawowania władzy rodzicielskiej przez oboje rodziców da sądom rodzinnym i rozwodowym jasną podstawę prawną do jej stosowania i orzekania¹.

¹ <https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/komisja-kodyfikacyjna-prawa-rodzinnego2>

Aktualnie zarówno w Komisji Kodyfikacyjnej, jak i w Ministerstwie Sprawiedliwości trwają prace nad opracowaniem przepisów reformujących rozwody, w tym wprowadzających pieczęć współdzieloną, których zakończenie planowane jest na III kwartał 2025 roku.

W kontekście pytania Pana Posła o analizę praktyki orzeczniczej w zakresie powierzenia władzy rodzicielskiej, warto przytoczyć dane statystyczne zbierane przez Ministerstwo Sprawiedliwości w zakresie spraw o rozwód i o separację w sądach okręgowych w I instancji w latach 2018 – 2024:

Rok 2018 - 31631 załatwionych spraw o rozwód i separację – na **2031 ojców**, którzy złożyli wniosek o powierzenie wykonywania władzy rodzicielskiej, w 1746 przypadkach sąd wniosek uwzględnił (**uwzględnienie w 86%**). W analogicznym okresie w 9879 sprawach rodzice przedstawili porozumienie o sposobie wykonywania władzy rodzicielskiej i utrzymywaniu kontaktów z dzieckiem, w 9634 zostało ono uwzględnione (uwzględnienie w 97,52%).

Rok 2019 - 32056 załatwionych spraw o rozwód i separację - na **2716 ojców**, którzy złożyli wniosek o powierzenie wykonywania władzy rodzicielskiej, w 2399 przypadkach sąd wniosek uwzględnił (**uwzględnienie w 88,32%**), natomiast na 9859 matek, które złożyły wniosek o powierzenie wykonywania władzy rodzicielskiej, w 9150 sprawach sąd wniosek uwzględnił (uwzględnienie w 92,80%).

Rok 2020 - 26071 załatwionych spraw o rozwód i separację - na **2519 ojców**, którzy złożyli wniosek o powierzenie wykonywania władzy rodzicielskiej, w 2317 przypadkach sąd wniosek uwzględnił (**uwzględnienie w 91,98%**), natomiast na 8829 matek, które złożyły wniosek o powierzenie wykonywania władzy rodzicielskiej, w 7378 sprawach sąd wniosek uwzględnił (uwzględnienie w 83,56%).

Rok 2021 - 31619 załatwionych spraw o rozwód i separację - na **3817 ojców**, którzy złożyli wniosek o powierzenie wykonywania władzy rodzicielskiej, w 3587 przypadkach sąd wniosek uwzględnił (**uwzględnienie w 93,97%**), natomiast na 11648 matek, które złożyły

wniosek o powierzenie wykonywania władzy rodzicielskiej, w 9970 sprawach sąd wniosek uwzględnił (uwzględnienie w 85,59%).

Rok 2022 - 31416 załatwionych spraw o rozwód i separację - na **3677 ojców**, którzy złożyli wniosek o powierzenie wykonywania władzy rodzicielskiej, w 3418 przypadkach sąd wniosek uwzględnił (**uwzględnienie w 92,95%**), natomiast na 11639 matek, które złożyły wniosek o powierzenie wykonywania władzy rodzicielskiej, w 9672 sprawach sąd wniosek uwzględnił (uwzględnienie w 83,09%).

Rok 2023 - 28641 załatwionych spraw o rozwód i separację - na **3868 ojców**, którzy złożyli wniosek o powierzenie wykonywania władzy rodzicielskiej, w 3628 przypadkach sąd wniosek uwzględnił (**uwzględnienie w 93,79%**), natomiast na 9785 matek, które złożyły wniosek o powierzenie wykonywania władzy rodzicielskiej, w 8136 sprawach sąd wniosek uwzględnił (uwzględnienie w 83,14%).

Rok 2024 - 30603 załatwione sprawy o rozwód i separację - na **3991 ojców**, którzy złożyli wniosek o powierzenie wykonywania władzy rodzicielskiej, w 3792 przypadkach sąd wniosek uwzględnił (**uwzględnienie w 95,01%**), natomiast na 9181 matek, które złożyły wniosek o powierzenie wykonywania władzy rodzicielskiej, w 7873 sprawach sąd wniosek uwzględnił (uwzględnienie w 85,75%).

Analiza tych danych pokazuje, że całkowicie nieuzasadnione jest twierdzenie o priorytetowym traktowaniu matek w sprawach dotyczących szeroko rozumianej opieki nad dziećmi. Zasadnym wydaje się wręcz poczynienie konstatacji, że w ostatnich latach nie tylko systematycznie, choć powoli zwiększa się ilość samych wniosków złożonych przez ojców w przedmiotowym zakresie, ale też wzrasta liczba wniosków pozytywnie rozpatrzonych przez sąd, w stosunku do tożsamyh wniosków złożonych przez matki.

Trzeba podkreślić, że przy widocznej i znaczącej tendencji wzrostowej wciąż **wnioski składa niewielki procent ojców** w sprawach o rozwód i separację (w 2018 r. w 6,4% takich spraw, w 2019 r. w 8,5%, w 2020 r. w 9,7%, w 2021 r. w 12%, w 2022 r. w 11,7%, w 2023 r. w 13,5%, w 2024 r. w 13%).

W tej sytuacji nie widzimy zasadności rozpoczęcia prac legislacyjnych we wnioskowanym zakresie, poza wspomnianym zdefiniowaniem pieczy współdzielonej.

Ad 20

Statystyki spraw sądowych już dziś są dostępne online. Ministerstwo Sprawiedliwości gromadzi dane statystyczne dotyczące działalności sądów powszechnych w ramach badań z zakresu statystyki publicznej. Wybrane zestawienia statystyczne oraz opracowania wieloletnie są regularnie publikowane w Informatorze Statystycznym Wymiaru Sprawiedliwości² (ISWS) który prowadzi Ministerstwo Sprawiedliwości. Pozostajemy otwarci na współpracę z Ministerstwem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w zakresie ewentualnego uzupełnienia treści ISWS, jeśli otrzymamy informację o takiej potrzebie.

Z wyrazami szacunku

Arkadiusz Myrcha
Sekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/

² <https://isws.ms.gov.pl/pl/baza-statystyczna/opracowania-wieloletnie/>